

ФИНАНСОВ МЕМОРАНДУМ¹

Европейската комисия, наричана по-долу за краткост **“КОМИСИЯТА”**, действаща за и от името на Европейската общност, наричана по-долу **“ОБЩНОСТТА”**,

от една страна и

Правителството на Република България, наричано по-долу **“ПОЛУЧАТЕЛ”**,

от друга страна,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Мярката, спомената в чл.1 по-долу ще бъде извършена и финансирана с бюджетни средства на ОБЩНОСТТА в съответствие с условията, предвидени в този Меморандум. Техническата, правната и административна рамка, в която мярката, спомената в чл.1 по-долу ще бъде изпълнена, е описана в “Общите условия”, приложени към Рамковото споразумение между КОМИСИЯТА и ПОЛУЧАТЕЛЯ, и допълнена от разпоредбите на този Меморандум и анекса “Специални разпоредби” към него.

ЧЛЕН 1 – ЕСТЕСТВО И ПРЕДМЕТ

Като част от програмата си за помощи ОБЩНОСТТА ще подпомогне безвъзмездно финансирането на следната МЯРКА:

<u>Номер на програмата:</u>	BG 2004/016-711
<u>Заглавие:</u>	Национална програма ФАР за България за 2004 г. (Част II)
<u>Срок на действие:</u>	до 30 ноември 2006 г.

ЧЛЕН 2 – АНГАЖИМЕНТ НА ОБЩНОСТТА

Финансовото участие на ОБЩНОСТТА се определя на максимум **144,328 млн. евро**, наричано по-долу за краткост **“ПОМОЩ НА ЕО (Европейската общност)”**.

¹ Структурата на Финансовия меморандум е както следва: 1. заглавни страници, където се споменават съответната държава, сума и отговорна институция, 2. Рамково споразумение, включително Приложение А и Б; Приложение В – Специални условия (текстът на приетото Финансово предложение, който започва с **Описание и цели** и по-нататък); и Приложение Г “Прозрачност/публичност.

ЧЛЕН 3 – ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ И ИЗТИЧАНЕ СРОКА НА ДЕЙСТВИЕ

За настоящата МЯРКА ПОМОЩТА НА ЕО ще бъде валидна за договаряне до **30 ноември 2006 г.** при условията на този Меморандум. Всички договори следва да бъдат подписани до тази дата. Онази част от средствата от ПОМОЩТА НА ЕО, която не е договорена до тази дата, няма да бъде предоставена. Крайният срок за разплащане на ПОМОЩТА НА ЕО е **30 ноември 2007 г.** с изключение на проекти BG 2004/016-711.01.01, BG 2004/016-711.01.02, BG 2004/016-711.01.03, BG 2004/016-711.03.01, BG 2004/016-711.11.01, BG 2004/016-711.11.03 и BG 2004/016-711.11.04 , при които крайният срок за разплащане е **30 ноември 2008 г.** КОМИСИЯТА може обаче, при изключителни обстоятелства, да разреши съответно увеличаване на периода за договаряне или срока за извършване на разплащанията, при условие че това е поискано в разумен срок и е добре обосновано от ПОЛУЧАТЕЛЯ.

Този Меморандум престава да бъде в сила с изтичането на срока за разплащане на ПОМОЩТА НА ЕО. Всички средства, които не са изразходвани, трябва да бъдат върнати на Комисията.

ЧЛЕН 4 – АДРЕСИ

Кореспонденцията, свързана с изпълнението на МЯРКАТА, в която се посочва номерът и наименованието на МЯРКАТА, се адресира както следва:

За ОБЩНОСТТА:

Делегация на Европейската комисия
ул. “Московска” № 9
п.к. 668
BG-1000 София
България
Тел.: (+359 2) 933 5252
Факс: (+359 2) 933 5233

За ПОЛУЧАТЕЛЯ:

г-н Милен Велчев
Министър на финансите
ул. “Раковски” № 102
1040 София
България

ЧЛЕН 5 – БРОЙ ОРИГИНАЛНИ КОПИЯ

Този Меморандум е съставен в два еднакви екземпляра на английски език.

ЧЛЕН 6 – ВЛИЗАНЕ В СИЛА

Този Меморандум влиза в сила на датата, на която бъде подписан и от двете страни. Никакви разходи, направени преди тази дата няма да се покриват от ПОМОЩТА НА ЕО.

Приложенията са неразделна част от този Меморандум.

Изготвено в

Изготвено в

Дата

Дата

За ПОЛУЧАТЕЛЯ

.....
.....

За ОБЩНОСТТА

.....
.....

Приложение:

1. Рамково споразумение (с Приложения А и Б)
2. Специални условия (Приложение В)
3. Прозрачност/публичност (Приложение Г)

ПРИЛОЖЕНИЕ В КЪМ ФИНАНСОВ МЕМОРАНДУМ

СПЕЦИАЛНИ КЛАУЗИ

1. ЦЕЛИ И ОПИСАНИЕ

Българските власти постигнаха споразумение с Комисията, че ФАР 2004 ще фокусира върху 6 основни приоритета, свързани с присъединяването.

Тези приоритети са:

- Укрепване на публичната администрация на всички нива и на съдебната система;
- Подобряване на прозрачността, финансовия контрол и борбата срещу корупцията и измамите;
- Насърчаване на икономическия растеж и конкурентноспособността и на социалното сближаване;
- Интегриране на малцинствата и уязвимите групи в обществото и създаване на по-динамично и плуралистично гражданско общество;
- Засилване на административния и съдебния капацитет за изпълнението и прилагането на законови мерки и за поемане на задълженията, произтичащи от членството в ЕС;
- Подобряване на стратегическото планиране и ефективното използване на средствата от ЕС и подготовка за Структурните фондове (включително прилагането на Разширена децентрализирана система за изпълнение).

Краткото описание² на отделните проекти, групирани съгласно няколко цели, свързани с присъединяването, е следното:

Звездичките () обозначават много-годишни проекти.*

1. Политически критерии

BG2004/016-711.01.01: Програма за развитие на гражданското общество*

Целта на проекта, включващ мерки за институционално укрепване, е да увеличи ролята на гражданското общество в процеса на формиране на политики на всички нива – национално, регионално и местно – чрез укрепване на капацитета на неправителствените организации (НПО), създаване на адекватни механизми за структуриран диалог между държавата и “третия сектор”, изграждане на публично-частни партньорства и признаване на ролята на НПО в процеса на присъединяване към ЕС. Усилията на НПО ще бъдат насочени към насърчаване на социалната интеграция на уязвими групи или на хора, които са икономически или политически маргинализирани. Проектът се фокусира върху: участие на НПО в процеса на присъединяване към ЕС и участието на гражданското общество в процеса на хармонизиране и прилагане на достиженията на правото на ЕС; социална интеграция на малцинствата и уязвимите групи за насърчаване на толерантността в обществото; подобряване на прозрачността и предотвратяване на корупцията; създаване на механизми за развиване на публично-частни партньорства за разработване на национални и местни политики и за укрепване

² Описанията са индикативни, някои от детайлите могат да се променят.

на независимо гражданско общество със собствени източници на средства; и предоставяне на решения за проблема, свързан с уязвимостта на селските общности, подкрепа за развитието на гражданско общество (на местно ниво), ангажирано с местното развитие.

BG2004016-711.01.02: Деинституционализация чрез развитие на услуги в общността за рискови групи*

Целта на проекта, включващ мерки за институционално изграждане и грантова схема, е създаване и развитие на мрежа за предоставяне на социални и психиатрични услуги в общността. Компонентите за институционално изграждане се фокусират върху: разработване на програми и модели; национална осведомителна кампания; целенасочени обучения и разработване на процедурата за изпълнение на грантовата схема. Компонентът за грантова схема фокусира върху: предоставяне на интегрирани услуги в рамките на общността за деца и техните семейства, създадени и изпълнени на местно ниво; разширяване на обхвата и диверсифициране на услугите, предоставяни на деца и семейства; намаляване на броя на децата, постъпващи в специализирани институции; реформа, трансформиране и затваряне на специализираните институции; създаване на приюти за хора с физически и умствени увреждания; създаване на дневни центрове за възрастни хора и хосписи; създаване на отделение за тежки психически заболявания, и клиника за деца и младежи с умствени увреждания.

BG2004/016-711.01.03: Подобряване на състоянието и интеграция на малцинствените групи в неравностойно положение със специален фокус върху ромското малцинство*

Целта на проекта, включващ мерки за институционално укрепване и инвестиции, е да се осигури систематично подобряване на състоянието на малцинствените групи в неравностойно положение със специален фокус върху ромското малцинство чрез прилагането на специфични мерки по отношение на образованието, здравеопазването, жилищните проблеми и създаване на институционална система на всички нива. Проектът се фокусира върху: улесняване достъпа на равни начала до образование; специализирани здравни услуги и публична инфраструктура за етнически малцинства в неравностойно положение със специален фокус върху ромското малцинство; подобряване на взаимодействието между малцинствата в неравностойно положение и централната и местна публична администрация и структури на полицията; създадени условия за социална интеграция на младите роми чрез участието им в университетски програми и обучения; подобрена материална база на избрани детски градини и училища с етнически смесени групи и класове; подобрен здравен статус на ромите чрез предоставянето на услуги в областта на превантивното здравеопазване, насърчаване на здравеопазването и здравно обучение; подобряване на социалната интеграция на малцинствените групи в неравностойно положение чрез подобряване на съществуващата публична инфраструктура и мерки за легализация на сгради; и устойчив административен капацитет за управление в бъдеще на проекти в сферата на социалното сближаване.

2. Вътрешен пазар и икономически критерии

BG 2004/016-711.02.01: Подготовка на Комисията за защита на конкуренцията за директно прилагане на правилата на законодателството на Общността в областта на конкуренцията и съвместна работа с Европейската комисия.

Целта на този проект, включващ институционално изграждане е да създаде административен капацитет, в частност на Комисията за защита на конкуренцията и на съдебната система да прилагат правилно анти-тръстовото законодателство с оглед на подготовката на България за Вътрешния пазар. Проектът фокусира върху: повишаване на професионалния експертен потенциал на членовете и служителите на КЗК с цел постигане на автономна работа с високи стандарти при осигуряване и поддържане на анти-тръстови практики, съответстващи на законодателството на ЕС, както и при директното прилагане на правото на ЕС в областта на конкуренцията; установяване на механизъм за участие на членовете и служителите на КЗК в съвместната работа с Европейската комисия; укрепване на ролята на КЗК за защита на конкуренцията и за повишаване на културата на конкуренция в българското икономическо общество; разширяване на системите за управление на човешките ресурси и знанието към цялостния обхват на секторите на КЗК.

BG2004/016-711.02.02: Укрепване на административния капацитет на Комисията по Финансов Надзор за прилагане на Европейското законодателство в сферата на ценните книжа, пенсиите и застраховането*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане през 2004 година е стабилна и ефикасна надзорна и регулаторна рамка за функциониране на не-банковия финансов сектор на нивото на стандартите на ЕС. Тази фаза фокусира върху: хармонизиране на българското законодателство, касаещо ценните книжа, застраховането и пенсиите със законодателството на ЕС; обезпечаване на КФН с необходимите механизми за развитие, прилагане и изпълнение на национална политика, съответстваща на изискванията на ЕС в не-банковия финансов сектор; обучение на персонала на КФН с цел прилагане на законодателството и най-добрите практики на ЕС за финансовите пазари; развитие на капацитета на КФН за активно участие в работата на международните регулаторни организации; създаване на подходящи механизми за обмен на информация и подпомагане по други начини на надзорните власти на Страните-членки; както и осведомяване на бизнеса и обществеността за нуждата от промени на пазара, които ще възникнат в резултат на процеса на присъединяване.

BG 2004/016-711.02.03 Укрепване на системата за здравен контрол върху търговията с химични вещества, препарати и продукти и укрепване на капацитета за контрол на новите храни и техните съставки и контрол на облъчените храни и техните съставки*

Целта на този проект, включващ институционално укрепване и инвестиции, е постигане на качество и ефективност на контрола върху търговията с химични вещества и препарати с цел защита на общественото здраве и гарантиране контрола върху новите храни и техните съставки и контрола върху устройствата и технологиите за производство на облъчени храни по отношение както на българските, така и на европейски потребители, прилагане на принципите на ЕС за безопасност на храните и за контрол на търговията с нови и облъчени храни в съответствие с националното и международното законодателство. Проектът е фокусиран върху: укрепване на административния капацитет на системата за здравен контрол върху търговията с

химични вещества и препарати с цел осигуряване на съответствие с и прилагане на хармонизираното законодателство; и осигуряване на прилагането на българското законодателство в областта на контрола върху новите храни, техните съставки и облъчените храни, чрез укрепване на човешкия ресурс и доставка на лабораторно оборудване.

3. Земеделие

BG2004/016-711.03.01: “Подготовка на Българското Министерство на земеделието и горите да изпълнява Втория стълб на Общата селскостопанска политика на ЕС – Развитие на селските райони и да създаде своя Разплащателна агенция и подготовка за изграждане на Интегрирана система за административен контрол в България /ИСАК/ – фаза 3”*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е подготовка на българското Министерство на земеделието и горите да управлява помощта от Европейските фондове и Националната програма за интегрирани схеми за развитие на селските райони. Той е фокусиран върху подобряване на административния капацитет на дирекция “Развитие на селските райони и инвестиции“ /РСРИ/ в Министерство на земеделието и горите по отношение на програмирането, изпълнението, наблюдението, контрола и оценката на програмите за развитие на селските райони, а така също и върху последната фаза на оборудване и обучение на персонала на Разплащателната агенция и създаване на ИСАК в България, с цел осигуряване на подходящо управление на различните видове фондове.

BG2004/016-711.03.02: “Подобряване на контрола на вътрешния пазар, чрез сортоизпитване и контрол на семената, подобряване на фитосанитарния контрол и биологичното изпитване и приваждане на системата за преработка на отпадъци от животински произход в България в съответствие с изискванията на ЕС”*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е да укрепят капацитета на Министерство на земеделието и горите /МЗГ/ и неговите структури да предприемат действия за изпълнение на приоритетите за хармонизиране с ЕС и да осъществят реформите, залегнали в последния вариант на “Партньорство за присъединяване” и “Националната програма за възприемане достиженията на правото на ЕС”. Той е фокусиран върху: достигане на европейско ниво при провеждане на процедурите по сортоизпитване, контрол и сертификация на семената, и подобряване на условията и техническите съоръжения в структурите на Агенцията; укрепване на Националната служба за защита на растенията /НСЗР/ чрез разработване на система за осигуряване на качеството при прилагане на ключови стандарти и изисквания, с цел да се гарантира качеството на контролните функции на НСЗР; и създаването на екарисажна фабрика в съответствие с изискванията на ЕС за преработка на категория 1, категория 2 и категория 3 животински суб-продукти, които не са предназначени за човешка консумация в България.

BG2004/016-711.03.03: “Хармонизиране и прилагане на законодателството – механизмите на Общата селскостопанска политика и Общата политика в областта на рибарството – и укрепване на административния капацитет на МЗГ за поемане на бъдещите отговорности”*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиция, е да разработи механизми за изпълнение, основани на хармонизирани законови и подзаконови нормативни актове в сектор земеделие. Той е съсредоточен върху хармонизирането на правната рамка; подготовка на Общите организации на пазара за зърно да функционират в съответствие с изискванията; създаване на между-браншова асоциация на производителите на плодове и зеленчуци; въвеждане в действие на Общата политика в областта на рибарството; количествен и качествен контрол върху винарската и лозарска продукция; подобряване на производството на месо и мляко; и подобряване на комуникативните умения.

4. Транспорт

BG 2004/016-711.04.01: Железопътна безопасност и оперативна съвместимост

Целта на този проект, включващ институционално изграждане, е укрепване и повишаване на административния капацитет за прилагане на европейското законодателство в железопътния сектор. Той е съсредоточен върху подобряване на административния капацитет на ИА “Железопътна администрация” (включително и на регионалните ѝ звена в София, Пловдив, Горна Оряховица) и цели да подпомогне и улесни провеждането в съответствие с европейските норми и прилагането на европейското законодателство, включително железопътната безопасност, необходима за укрепване на развитието на Пан-европейската транспортна мрежа на българска територия и по-добро интегриране в европейската транспортна система.

5. Заетост, социална политика и образование

BG2004/016-711.05.01: Подкрепа за социалния диалог

Целта на проекта, включващ институционално изграждане и инвестиции, е да се подобри организационния капацитет и умения на Министерството на труда и социалната политика, синдикалните организации и тези на работодателите, за да се осигури цялостно участие на социалните партньори в създаването на работещ пазар на труда на национално ниво и разработване на социална политика. Проектът е фокусиран върху следните дейности: провеждане на редовен социален диалог по отношение на политиката на заетостта; система на социалния диалог, която идентифицира, анализира и осъществява политиката, свързана с пазара на труда и социалната интеграция, както на централно, така и на местно ниво; провеждане на редовни срещи за договаряне на национално и местно ниво, междубраншово и секторно ниво; създаване на системи за обучение за различните участници в бъдещите структури за управление на средствата по Европейския социален фонд; възприемане на най-добрите европейски практики при развитието и администрирането на социалния диалог; създаване на правна рамка за системата на социалния диалог.

BG 2004/016-711.05.02: Укрепване на националната система за наблюдение на заразните болести*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е осигуряване на интегриране в европейските мрежи на националната система за наблюдение на заразните болести чрез приемане на европейското законодателство и укрепване на административния капацитет на заинтересуваните институции. През 2004

г. проектът е фокусиран върху приемане на национална рамка за епидемиологично наблюдение на заразните болести в съответствие с всички решения на Европейския съюз; разработване на законодателство за стандарти, регламенти и насоки в областта на заразните болести; засилване на съществуващата система за наблюдение на заразните болести; въвеждане на система за ранно предупреждение като част от общата съществуваща система за наблюдение на заразните болести; оборудване на работни места за епидемиолози, участващи в наблюдението на заразните болести; обучение на специалисти в областта на епидемиологията.

6. Енергетика

BG2004/016-711.06.01: Изпълнение на Директивите на ЕС 2003/54/ЕС за вътрешния пазар на електроенергия и 90/547/ЕЕС за преноса на електроенергия по трансферните мрежи, за прилагане на европейския стандарт ETRF89 и Европейската система за сателитна навигация Галилео (EGNOS)*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е разработването на ясна, базираща се на измерване, стратегия за достигане на желаното ниво на изпълнение на изискванията на Европейското право, за което е налице ангажимент за приемане и прилагане преди датата за присъединяване на България към ЕС, както и изграждане на административен, институционален и технически капацитет, необходим за изпълнението и прилагането на изискванията. Проектът е фокусиран върху: насърчаване на електрическата енергия, произведена от възобновяеми енергийни източници; комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия (СНР); Европейската система за сателитна навигация Галилео (EGNOS) и правилата за вътрешния пазар и преноса на електрическа енергия по трансферните мрежи.

7. Околна среда

BG2004/016-711.07.01: Приемане и прилагане на Европейското право в околната среда на национално ниво

Целта на този проект, включващ институционално изграждане, е подобрене на институционалната и административна рамка за изпълнение и прилагане на българското законодателство в областта на качеството на горивото и пазарните изисквания (FQMR), надзор и контрол на трансграничното движение на отпадъците и генетично модифицираните организми. Той е фокусиран върху: приемане на новите европейски директиви FQC, както и паралелното проучване на изискванията за контрол на качеството и пазарните изисквания за всеки тип гориво, и разработване на Национална програма за производство и употреба на био-горива; развитие на институционалния капацитет в сектора на генетични модифицирани организми /GMO/ и осигуряване на необходимото ниво на управление на GMO; подготовка на експертите, отговорни за надзора и контрола на трансграничното движение на отпадъците.

BG2004/016-711.07.02: Прилагане на Европейското законодателство в областта на околната среда на регионално и местно ниво

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е да подобри институционалната и административна рамка на местно ниво, необходима за

изпълнение и прилагане на законодателството, и да осигури необходимите инвестиции, които ще дадат възможност за цялостното приемане на Европейското право в областта на околната среда. Той е фокусиран върху: укрепване на капацитета за мониторинг и отчетност на Министерството на здравеопазването /МЗ/ и съответните други заинтересовани институции и подобряване изграждането на капацитет на Регионалните хигиенни и епидемиологични инспекторати и Националните центрове – Национален център по хигиена, Медицинска екология и хранене, Национален център по радиобиология и радиационна защита; създаване на административни структури, с цел да се гарантира прилагането на интегриран подход за управление на отпадъците в избраните региони и да се предприемат всички необходими стъпки, за да се осигури стартиране на правилното функциониране на тези системи; укрепване на административния капацитет на българските местни власти в разработването и изпълнението на общински програми в областта на околната среда, в съответствие с националните и европейските изисквания по околна среда и подобряване на информационните системи и обмена на данни на местно ниво.

8. Правосъдие и вътрешни работи

BG2004/016-711.08.01: Подпомагане на по-нататъшното изпълнение на Стратегията за реформа на българската съдебна система*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е да развие необходимия административен и съдебен капацитет за приемане, изпълнение и прилагане на европейското законодателство и да увеличи ползата от наличието на оперативна национална мрежа от ефективни и прозрачни информационни системи в областта на правосъдието. Проектът е съсредоточен върху: осигуряването на бързи, ефикасни и качествени съдебни процедури; осигуряването на по-нататъшното прилагане на инструментите на Общността в областта на правното сътрудничество по граждански и наказателни въпроси и по-нататъшно развитие на дейностите от предишни проекти по ФАР за укрепване на институционалния капацитет на българската съдебна система.

BG2004/016-711.08.02: Укрепване на българската съдебна система *

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е да подпомогне органите на съдебната и изпълнителната власт при изпълнението на Стратегията за реформа на съдебната система, чрез принос в процеса на подготовка на Република България за присъединяване към ЕС на базата на въвеждане на европейските стандарти за по-високо качество на правосъдието и правното обучение, както и за ефективно управление на съдебната система и институционалното сътрудничество. Проектът е съсредоточен върху подобряването на законодателната рамка, касаеща статута на магистратите и развитието на принципа на непристрастност и прозрачност при тяхното назначаване и работа; осигуряването на висококачествено обучение за магистратите и административния персонал, укрепване на административния капацитет на Висшия съдебен съвет, подобряване на управлението на съдебната система; определянето и изпълнението на практически мерки за укрепване на междуведомственото сътрудничество между Прокуратурата и другите органи, занимаващи се с борба с организираната престъпност, измамите и корупцията; разработването на практически мерки и модули за обучение по изпълнението на

новоприетото законодателство на ЕС в областта на организираната престъпност, измамите и корупцията.

BG2004/016-711.08.03: Модернизиране на пенитенциарната система в България*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е да спомогне за успешната реформа на българската съдебна система и за борбата срещу престъпността, чрез конструктивно и гъвкаво прилагане на закона и изпълнение на присъдите в рамките на българската съдебна система. Проектът е съсредоточен върху два основни проблема: подобряване на пенитенциарната система, включително разработване на стратегия за човешките ресурси за нея, развиване на социална дейност в местата за лишаване от свобода и подобряване на работата с лишените от свобода лица, които са зависими от наркотици и алкохол, организиране на професионално обучение в местата за лишаване от свобода и създаване на система за пробация в България, включително разработване на законодателна основа, учредяване на държавни пробационни органи в България в съответствие с най-добрите европейски практики, наемане и обучение на персонал в пробационната система.

BG2004/016-711.08.04: Модернизиране на българската полиция и подобряване на нейната ефективност*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиция, е да подобри капацитета за борба с престъпността на структурите на полицията, чрез въвеждане на европейското законодателство и практики в областта на правосъдието и вътрешните работи, свързани с провеждането на полицейски разследвания и зачитане на човешките права, а така също и оптимизация на информационния обмен и създаване на държавен орган в областта на миграцията. Проектът е съсредоточен върху прилагане на стандартите на ЕС за консолидиране на информационните и компютърни възможности в министерството на вътрешните работи, разработване на система за сигурност на информацията, оборудване на служителите на териториалните служби на Министерство на вътрешните работи и разширяване на капацитета за достъп и използване на данните, съхранявани в автоматизираните информационни системи; подобряване на ефективността на полицейските разследвания чрез разработване на информационни системи, които да ги подпомагат и информационен обмен с другите правоприлагащи органи, както и елиминиране на условията за нарушаване на човешките права в полицията, чрез подобряване на физическите условия в ареста и насърчаване по-доброто зачитане на човешките права при полицейски арест; подобряване на административния капацитет за контрол на миграцията и противопоставяне на незаконната миграция; създаване на специални домове за настаняване на незаконно пребиваващи чужденци на територията на Република България.

BG2004/016-711.08.05: Изграждане на мобилни звена за граничен контрол и наблюдение на българската западна граница и въвеждане на най-добрите практики на ЕС за интегриран граничен контрол в граничната зона – трети етап

Целта на този проект, включващ инвестиции, е подобряване на ефективността на граничния контрол и управление, както и модернизация на оборудването според изискванията на ЕС за защита на външните граници чрез въвеждане на оборудване за наблюдение, мобилно оборудване и мобилни системи за проверка на документи в

гранична зона Драгоман (границата със Сърбия и Черна гора) и Кюстендил (границата с Македония). Проектът фокусира върху доставката на оборудване за наблюдение, оборудване за проверка на документи и оборудване за мобилни системи в различни ключови гранични зони.

BG2004/016-711.08.06: По-нататъшно укрепване на граничния контрол и управление на бъдещите външни граници на ЕС чрез модернизиране на техническото оборудване, разработване на централизиран информационни системи и въвеждане на най-добрите практики и стандарти на ЕС в областта на граничния контрол*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е ефикасен граничен контрол и управление според изискванията и стандартите на ЕС за защита на външните граници, подобряване на резултатите от граничния контрол по отношение на противодействието на трансграничната организирана престъпност, промяна в начина на работа на служителите на гранична полиция, подобрена информационна инфраструктура и комуникационна среда за нуждите на системите за граничен контрол и миграционни системи. Първата фаза (ФАР 2004) на проекта фокусира върху по-нататъшното укрепване на граничния контрол и управление на държавната граница на Република България чрез прилагане на интегрирани мерки, включително за регионалните структури на министерството на вътрешните работи в граничните зони, както и по-нататъшно модернизиране на техническото оборудване на гранична полиция, разработване и въвеждане на автоматизирана информационна система за граничен контрол.

9. Митници и финанси

BG2004/016-711.09.01: Укрепване на митническия контрол по бъдещите външни граници на ЕС в съответствие с Общата Селскостопанска Политика (ОСП)*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции е да подобри ефикасността на митническия контрол по бъдещите външни граници на ЕС и да подобри административния капацитет на митниците за бъдещото изпълнение на ОСП. Проектът фокусира върху: подобряване на оперативния и административен капацитет на митническия контрол и модернизация на специализирано техническо оборудване; подпомагане на българската митническа администрация /БМА/ в процеса на приемане на Европейското митническо законодателство и практики в сферата на ОСП.

BG2004/016-711.09.02: По-нататъшно разрастване на процеса на компютъризация на българката митническа администрация и разработване на Национална система за управление на акцизите изцяло от митническата администрация*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции е компютъризиране на митническата дейност на национално ниво в съответствие с целите, идентифицирани в Стратегическите документи на БМА, с цел да се отговори на критериите за членство в съответствие с Европейското законодателство и приложението му в сферата на акцизите, и автоматизация на дейностите, които касаят управлението на акцизите. Проектът фокусира върху: разширяване на функционалността на ключовите системи; техническа помощ за оценка и контрол на

качеството; доставка на оборудване с цел модернизация на инфраструктурата, поддържаща ключови системи; подкрепа за НАМ при разработването и по-нататъшното укрепване на система за управление на акцизите в съответствие с Европейското законодателство и най-добрите практики на ЕС; разработване на законодателен и административен капацитет за управление на акцизите изцяло от митническата администрация; както и доставка на специализирано оборудване и разработване на информационна система за управление на акцизите.

BG2004/016-711.09.03: Хармонизиране на законодателството в данъчния сектор с правото на ЕС и укрепване на административния капацитет на Агенцията по приходите*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции е създаване на благоприятна бизнес-среда в страната, ясно и ефективно събиране и управление на данъците чрез хармонизиране на българското данъчно законодателство с правото на ЕС, и укрепване на административния капацитет на приходната администрация в процеса на присъединяване към Европейския съюз. Проектът фокусира върху: данъчна политика; институционално развитие на администрацията по приходите; разработване на компютърни инструменти и експериментално прилагане на системата Интрастат в България; както и подобрена информационна поддръжка при работата на администрацията по приходите и нейните клиентски услуги.

BG2004/016-711.09.04: Укрепване на институционалния капацитет на Министерството на финансите*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции е да укрепи институционалния капацитет на Министерството на финансите за постигане, при приемането на страната в ЕС на стабилни обществени финанси и ефикасен мениджмънт на националните и европейски фондове, включително ефективната защита на тези фондове от измама и други нередности. Проектът фокусира върху: подкрепа за подобряване на процеса на бюджетиране; укрепване на капацитета за мониторинг на Дирекция “ Управление на средствата от Европейския Съюз”; изграждане на интегриран Държавен съкровищник; разработване на ИТ система; укрепване на институционалния и административен капацитет на Агенцията за икономически анализи и прогнози; както и доставка на целево оборудване за горепосочените компоненти.

BG2004/016-711.09.05: Устойчиво развитие на Националната статистическа система*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е да спомогне за пълното интегриране на Националната статистическа система (НСС) към Европейската статистическа система (ESS) към датата на присъединяване към ЕС. Проектът фокусира върху: осигуряване на данни в нови области на политиката за лицата, отговорни за взимане на решения; подобряване на качеството на данните; укрепване на административния капацитет на НСИ; реорганизация на регионалните структури на НСИ с цел укрепване на административния капацитет и във връзка с подготовката за Структурните фондове; приспособяване на капацитета на регионалните статистически служби и НСИ за изготвяне на тези данни и изготвяне на статистически

данни според новоприетата регионална структура на НСИ във връзка с подготовката за Структурните фондове

10. Административна реформа и капацитет

BG2004/016-711.10.01: Укрепване на капацитета на българската публична администрация за изпълнение на Стратегията за Е-Правителство*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е укрепване на капацитета на дирекция “Информационни и комуникационни технологии” в Министерски съвет и дирекция “Координация и информационно-аналитична дейност” в Министерството на вътрешните работи за изпълнение на стратегията за Е-правителство. Проектът е фокусиран върху: изготвяне на анализи на съществуващите практики и законодателство и предложения за промени; административна структура, ангажирана с изпълнението на стратегията за Е-правителство, разработване на стратегия за информационни технологии в съответствие с нуждите за изпълнение на стратегията за Е-правителство; доставка на компютърно оборудване, необходимо за изпълнение на стратегията за Е-правителство.

BG2004/016-711.10.02: Подкрепа за разработване на програми за обучение и обучение на представители на малцинствата и групите в неравностойно положение

Целта на този проект, включващ институционално изграждане, е укрепване на капацитета на Института по публична администрация и европейска интеграция за разработване и предоставяне на програми за обучение, специално насочени към осигуряването на равни възможности за малцинствата и групите в неравностойно положение за кандидатстване и започване на работа в публичната администрация. Проектът е фокусиран върху: анализ на законодателството и практиките в България и предложения за промени; представяне на практиките в страните-членки на ЕС и създаване на механизми за тяхното изпълнение, изготвяне на програми за обучение и обучение на преподаватели; пилотно изпълнение на програми за обучение.

BG2004/016-711.10.03: Подкрепа за изпълнението на Националната програма за децентрализация

Целта на този проект, включващ институционално изграждане, е създаване на необходимия капацитет в публичната администрация на централно, регионално и местно ниво за осигуряване на основа за изпълнение на Националната програма за децентрализация. Проектът е фокусиран върху: подобряване на работата на администрацията чрез поощряване на вътрешните контакти между различните структури на администрацията и преодоляване вертикалната йерархическа субординация, както и създаване на модели за работа в екип; създаване на модел на държавно-обществени консултативни съвети към различни административни структури; анализ и преодоляване на структурните предпоставки за създаване на корупционна среда в държавната администрация в процеса на децентрализация.

BG2004/016-711.10.04: Укрепване на капацитета на Комисията за борба с корупцията /КБК/ за противодействие на корупцията в публичната администрация и правосъдието *

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е укрепване на капацитета на Комисията за борба с корупцията и вътрешното контролно звено във Висшия съдебен съвет (ВСС) – Комисията за противодействие на корупцията в правосъдието за преодоляване на корупцията в администрацията и правосъдието. Проектът е фокусиран върху: продължаване на процеса на прилагане на европейските стандарти и най-добри практики при предотвратяване и противодействие на корупцията чрез сътрудничество на право-прилагащите органи; въвеждане и подкрепа на съществуващите инициативи за предотвратяване на корупцията, насочени към намаляване на корупционния натиск върху администрацията; подобряване на сътрудничеството между институциите, ангажирани в борбата срещу корупцията, медиите и НПО чрез обществени кампании и участие на всички заинтересовани страни в процеса на вземане на решения, включително на регионално и местно ниво; продължаване, развитие и подкрепа на обучението по противодействие на корупцията за служители от различни нива на публичната администрация, включително администрацията в съдебната система и магистратите; укрепване на капацитета на съществуващите регионални Съвети за координация на дейностите по борба с корупцията.

BG2004/016-117.10.05: Неразпределен пакет за институционално изграждане*

Този инструмент, основаващ се на предходните в рамките на програма Фар 2002 и 2003 г., ще осигури съдействие за институционално изграждане чрез подкрепа (туининг, туининг-лайт или други форми на техническа помощ) за изпълнение на изискванията, отнасящи се до специфични, неотложни и непредвидени нужди, идентифицирани в преговорния процес. По-конкретно този инструмент може да окаже подкрепа в следните случаи: подкрепа за приемане и прилагане на достиженията на правото на ЕС в конкретни области, където все още е нужно съдействие; укрепване на институционалния и оперативен капацитет на органите на публичната администрация с оглед на тяхната бъдеща роля при прилагане на законодателството на ЕС; развитие на човешките ресурси в институциите на публичната администрация, отговорни за прилагане на законодателството на ЕС; подкрепа на реформата в публичната администрация; развитие на институциите, ангажирани в настоящето и бъдещо управление на фондовете от ЕС, и на тези отговорни за защитата на тези средства от измами, други нередности и корупция. Ще бъде осигурено необходимото финансиране за наблюдение и междинна оценка на проектите по програма Фар след приключване на настоящия договор, централизирано финансиран от ЕС. Финансирането ще бъде разпределено съгласно изискванията за мониторинг и междинна оценка на проекти по Програма ФАР, след приключването на настоящия централизиран договор, директно финансиран от ЕС. Управителен комитет, председателстван от НКП ще управлява този инструмент, ще определя подходящите проекти и ще ги предлага на ДЕК за одобрение.

11. Икономическо и социално сближаване

BG2004/016-711.11.01: Развитие на човешките ресурси и насърчаване на заетостта*

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и грантова схема, е да ускори трансформирането на пазара на труда в България и процеса на адаптиране на системата на заетостта в посока изпълнение на Европейската стратегия за заетост и подготовката за присъединяване към ЕС. Проектът е фокусиран върху: изграждане на ефективна система за анализ на нуждите на пазара на труда и насърчаване на ефективни активни политики на пазара на труда; разработване и осъществяване на

ефективна стратегия и рамка за обучение през целия живот чрез въвеждане на реформа в системата за професионално обучение и квалификация (системата за първоначално професионално обучение и продължително обучение), както и по-нататъшно изпълнение на стратегията за обучение на възрастни.

BG2004/016-711.11.02: Подкрепа за мобилизиране на развитието “отдолу-нагоре” и на капацитет за разработване на проекти, като част от подготовката на България за Структурните фондове *

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е развитие на подходящи експертни умения сред достатъчен брой регионални институции за изработване на качествени, ориентирани към нуждите регионални стратегически документи в съответствие с принципа на партньорство, с оглед обосновка на бъдещите мерки по Структурните фондове и подготовка на зрели, готови за реализация проекти, кандидатстващи за финансиране от Европейския фонд за регионално развитие и Европейския социален фонд. Проектът е фокусиран върху: преглед и осъвременяване на регионалните планове за развитие за периода 2007 – 2013 г. в съответствие с принципа на партньорство; консолидиране на Регионалните съвети за развитие и институциите на регионално/местно ниво с оглед осигуряване на необходимото партньорство в процеса на планиране и програмиране и подготовка на готови за финансиране проекти; въвеждане и използване на капацитет за развитие, основаващо се на принципа «отдолу - нагоре» във всяка област на партньорство за разработване на проекти, базирани на потребностите; и укрепен капацитет на бъдещите Междинни органи за работа в регионите по съдържанието на програмите и по проекти.

BG2004/016-711.11.03: Конверсия на бивши военни бази

Целта на този проект, включващ инвестиции, е да развие две бивши военни бази и напълно да ги оборудва със съответната, ориентирана към бизнеса, техническа инфраструктура за инвестиции, с оглед създаване на по-големи възможности за откриване на нови работни места. Проектът е фокусиран върху: конверсия на бивши военни бази в бизнес-зони, включително свързаната с тях инфраструктура; създаване на бизнес-зони за инвеститори; реконструкция на прилежащите пътища към и извън зоните; модернизиране на водопроводната мрежа, дренажната система, комуникационната система, електрическата мрежа; възстановяване и обновяване на бизнес-сградите; реализация на системи за управление на околната среда.

BG2004/016-711.11.04: Подкрепа за повишаване на конкурентноспособността на българските предприятия *

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и грантова схема, е насърчаване на устойчивото развитие на българските предприятия чрез подобряване на тяхната конкурентноспособност. Проектът е фокусиран върху: повишаване на конкурентноспособността на българските предприятия от производствения сектор и подготовката им за посрещане на конкурентния натиск в ЕС чрез целенасочена подкрепа по аспектите от тяхното развитие, свързани с присъединяването (постигане на съответствие на производствените процеси със стандартите на ЕС по отношение на околната среда и изискванията за безопасни и здравословни условия на труд, въвеждане на различни стандарти, повишаване на енергийната ефективност, укрепване на капацитета за въвеждане на иновации и научни изследвания); насърчаване на устойчивото развитие на предприятия с потенциал за растеж и създаване на

привлекателен бизнес климат на регионално и местно ниво чрез подкрепа за развитието на публично-частното партньорство.

Други програми

BG2004/016-711.12.01 “Участие в програми и агенции на Общността”*

Инструментът ще осигури съ-финансиране по Програма ФАР, за да подпомогне България при заплащане на таксите за участие *inter alia* в следния индикативен списък от програми и агенции на Общността през 2005 г.: Леонардо да Винчи II, Сократ II, Интелигентна енергия за Европа, Младеж, Шеста рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие /включително Евроатом/, Европейски мониторингов център за наркотици и наркомании, Култура 2000, Електронно обучение, Програма Еразмус Мундус, Предприятия и предприемачество, Медиа, Равенство между половете, Програма на ЕО за обществено здравеопазване, Борба със социалната изолация, Борба с дискриминацията, Насърчителни мерки в сферата на заетостта, Митници 2007, Фискалис 2007, Механизъм за гражданска защита, Подкрепа на политиката за защита на потребителите, Програма за насърчаване на активното европейско гражданство и гражданско участие, Програма за насърчаване на организации, активни на европейско равнище в младежката дейност, Транс-европейски телекомуникационни мрежи (e-TEN). Съ-финансирането по Програма ФАР и участието трябва да стават на базата на съответни решения на Комитета за асоцииране или меморандуми за разбирателство.

BG2004/016-711.12.02 “Фонд за подготовка на проекти”

Този инструмент, базиращ се на опита на аналогичните от 2001 г. до 2003 г., ще укрепи капацитета на българските институции за подготовка и управление на проекти по ФАР, и за първи път през 2004 г. - на проекти с финансиране от ЕИБ и за реализация на ролята на пълноценен партньор в програмирането по ФАР. Той следва да допринесе за по-доброто качество при разработването на проектите и по-добрите крайни резултати. Техническа помощ ще бъде осигурявана за пред-проектни проучвания, обучения по програмиране, разработване и управление на проекти, подготовка на проекти, технически спецификации, графици за изпълнение, тръжни досиета и оценки за въздействие върху околната среда. Инструментът ще се управлява от Националния координатор на помощта в тясно сътрудничество с Делегацията на ЕК. Помощта ще бъде отпускана само за подготовка на проекти, свързани с приетите програмни приоритети. Голям акцент ще бъде поставен на българското участие в подготовката на проекти, с цел прогресивно увеличаване капацитета на националните институции за самостоятелна подготовка и управление на проектите.

Извлечени поуки

Опитът от изпълнението на проекти по Програма ФАР в предишните години и оценката са довели до няколко общи извлечени поуки. Те са отразени в изготвянето и изпълнението на Националната програма ФАР 2004. Най-важните поуки се отнасят до ограниченията върху българския административен капацитет като цяло в много от министерствата и агенциите и по-конкретно в министерствата, действащи като Изпълнителни агенции. Средносрочните и дългосрочните усилия за засилване на този капацитет са вече в ход и са приложени в Програма ФАР 2004, но междуременно са предприети и допълнителни мерки за подкрепа. Те включват усилия за подпомагане на хоризонталната реформа в публичната администрация, ограничаване на броя на

грантовите схеми, тъй като те внасят допълнителна тежест за административния капацитет, ограничаване на броя на Изпълнителните агенции, избягване на сложни многоетапни договаряния и създаване на неразпределен пакет за институционално изграждане. Друга ключова поука е, че успехът на проектите по ФАР, особено на тези за институционално изграждане, зависи от приемствеността при ключовите висши служители и при тези на оперативно ниво. В допълнение на условията при съгласуване на проектите, този въпрос е разглеждан и в контекста на реформата и укрепването на публичния сектор, например чрез разработване на договори за държавни служители и условия за избягване на политически мотивирани смени на служители.

По-конкретни поуки, свързани с отделните сектори, министерства или типове проекти, също са взети под внимание и са отразени в документите по отделните проекти.

Общи програмни условия

Преди подписването на Финансовия меморандум между Комисията и Правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да докаже на Комисията, че са предприети съответните стъпки за обезпечаване с необходимия персонал и ресурси Националният фонд, Централното звено за финансиране и договаряне, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, други изпълнителни агенции и звена по управление на проектите, които участват в осъществяването на тази програма.

Преди подписването на Финансовия меморандум между Комисията и Правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да потвърди наличността на националното съ-финансиране, посочено във всеки проектен фиш, както и насоките за съчетаване на финансирането по ФАР и националното съ-финансиране след договарянето на проектите.

Всеки проект, включващ доставка на оборудване и строителни работи, изисква национално съ-финансиране, както е посочено в съответния проектен фиш. В допълнение всички оперативни и текущи разходи, както и разходите по поддръжка на оборудването се предоставят от крайните бенефициенти. Ако общата стойност на това оборудване или строителни работи е по-малка от предвидената във фиша сума, стойността на помощта по ФАР ще бъде намалена, за да се запазят непроменени съответните пропорции между финансирането по ФАР и националното съ-финансиране, посочени във фиша. Ако общата стойност е по-голяма от сумата, предвидена във фиша, допълнителното финансиране трябва да бъде осигурено чрез допълнително национално съ-финансиране.

Преди подписването на Финансовия меморандум между Комисията и Правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да увери Комисията, че проектите на туининг договорите, техническите задания и техническите спецификации са правилно изготвени и позволяват всеки проект да стартира незабавно.

За всеки проект, който ще бъде изпълнен частично или изцяло чрез туининг, трябва да бъде представен предварителен проект за частта, съдържаща туининг, който Делегацията на ЕК да одобри в рамките на четири месеца от нотификацията за избор на туининг партньор. Ако в този период не бъде представен проект на туининг договор, Комисията може отново да разпрати проекта до страните – членки за избор на нов партньор, може да обяви търг за търговска техническа помощ или да анулира проекта.

Проектите, които се осъществяват чрез туининг или туининг-лайт, изискват цялостно ангажиране и участие на високо управленско ниво на институцията-бенефициент. Освен осигуряването на подходящ персонал и други ресурси за ефективна работа на туининг партньора, старшият управленски състав трябва да се включи изцяло в разработването и осъществяването на политиките и институционалните промени, които се налагат, с цел постигане на резултатите по проекта.

При проекти, включващи повече от едно българско министерство или агенция, Националният координатор на помощта ще осигури ефективни механизми за сътрудничество и координация между тези министерства или агенции.

Националният координатор на помощта ще извършва задълбочен преглед на напредъка, постигнат при изпълнението на посочените проекти най-малко на всеки шест месеца от датата на подписване на финансовия меморандум до крайния срок за договаряне. Ако тези прегледи покажат, че към първото тримесечие на последната година за договаряне (2006 г., ако не е указано друго) съществува висок риск даден проект или компонент на проект да не бъде договорен, Комисията си запазва правото да предприеме необходимите мерки, включително, ако е необходимо, прехвърляне на средства за други цели или анулиране на проекти или на отделни компоненти от тях.

Други специфични за отделните проекти условия са описани във всеки проектен фиш.

2. Бюджет

2.1 Бюджетна таблица за 2004³ (в М€)

No	DAC/ CRS Code	ЦЕЛ	Финансиране по ФАР			IFI	ОБЩО
			ИИ	ИНВ	Общо ФАР (М€)		
01	15050	Политически критерии	6.460	10.190	16.650	0	16.650
02	15010	Вътрешен пазар и икономически критерии	3.163	0.690	3.853	0	3.853
03	31110	Земеделие	7.171	3.818	10.989	0	10.989
04	21010	Транспорт	0.900		0.900	0	0.900
05	16110	Заетост, социална политика и образование	2.490	0.960	3.450	0	3.450
06	23010	Енергетика	0.900	0.600	1.500	0	1.500
07	41010	Околна среда	5.510	2.718	8.228	0	8.228

³ При многогодишни проекти, индикативните суми за следващите години са посочени в проектните фишове.

08	15030	Правосъдие и вътрешни работи	11.995	12.517	24.512	0	24.512
09	24010	Митници и финанси	12.490	7.311	19.801	0	19.801
10	15040	Административна реформа и капацитет	12.900	2.902	15.802	0	15.802
11	25010	Икономическо и социално сближаване	6.350	19.777	26.127	0	26.127
12	99810	Други програми	9.426	3.090	12.516	0	12.516
		ОБЩО	79.755	64.573	144.328	0	144.328

(Сумите в бюджетната таблица са индикативни в рамките на ограниченията по чл.5 от Меморандума за разбирателство за създаването на Национален фонд)

2.2 Принципи на съ-финансирането

В съответствие с Насоките по програма ФАР всички инвестиционни проекти, подкрепяни от ФАР, трябва да получават съ-финансиране от националния бюджет

Подкрепата на Общността може да възлиза на до 75 % от общите приемливи обществени разходи. Данъците не са елемент за съ-финансиране.

Съ-финансирането за проекти за институционално изграждане се осигурява от бенефициента, който осъществява определени инфраструктурни и оперативни разходи, чрез финансиране на човешките и други ресурси, необходими за ефективно усвояване на помощта по ФАР.

3. ИЗПЪЛНИТЕЛНИ АГЕНЦИИ

Изпълнителните агенции ще отговарят за под-програмите, както следва:

Централното звено за финансиране и договаряне към Министерство на финансите ще бъде Изпълнителна агенция за всички програми и под-програми със следните изключения:

- Министерство на труда и социалната политика: BG 2004/016-711.01.02 и 11.01;
- Министерство на регионалното развитие и благоустройството: BG 2004/016-711.11.03;
- Министерство на икономиката: BG 2004/016-711.11.04.
- По проект BG 2004/016-711.12.01 “Участие в програми и агенции на Общността”, изпълнението ще се състои от плащания на финансовия принос от частта по ФАР чрез Национален фонд.

4. МЕРКИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО

4.1 Метод на изпълнение

Изпълнението на програмата ще следва чл. 53 (1) b (втора алтернатива) от Финансовия регламент⁴.

Страната-бенефициентът ще осигури, че всички условия, посочени в чл. 164 (1) (а) - (е) на Финансовия регламент са спазени през цялото време. Комисията си запазва правото да предприема необходимите мерки, включително прекъсване на финансирането, ако тя прецени, че тези условия не се спазват.

Преди акредитацията на Изпълнителните агенции, предвидена в чл. 12 (2) от Регламент 1266/1999⁵, избора на проекти, провеждането на търгове и договарянето на средства от страната-бенефициент ще бъдат обект на предварително (ex-ante) одобрение от страна на Комисията.

4.2 Тръжни процедури

Тръжните процедури ще следват правилата в Част 2, раздел IV от Финансовия регламент и част 5 от Правилата за изпълнение⁶, както и Решение на Комисията SEC (2003) 387/2⁷.

Договарящите институции следва да спазват процедурните насоки и стандартните бланки и модели, заложи в “Практическото ръководство за договорните процедури, финансирани от общия бюджет на ЕК в контекста на външната помощ”, както е публикуван на Интернет страницата на EuropeAid⁸ към датата на старта на съответната тръжна процедура.

В съответствие на чл. 164 от Финансовия регламент, Комисията може да реши да предостави на договарящите институции отговорности, свързани с децентрализирано управление на тръжни процедури в съответствие с процедури и насоки, които транспонират директиви за обществени поръчки на Европейския съюз.

4.3 Принципи на тръжни процедури за грантови схеми

За грантови схеми в областта на Икономическо и социално сближаване точните правила за изпълнение ще бъдат определени в съответния проектен фиш съгласно следните принципи:

Процедурите и форматите, които ще се използват при прилагането на схемите и възлагането на договорите, ще следват разпоредбите на правилата за Външна помощ на ЕК. По-конкретно необходимото внимание ще бъде отделено на процеса на избор на печелившите проекти. Отделните грантове ще се отпускат в съответствие с правилата в глава 6 от Практическото ръководство, следвайки принципите на децентрализирано управление на Програма ФАР. Предварително одобрение на Делегацията на

⁴ Регламент на Съвета (ЕС, Euratom) 1605/2002 от 25 юни 2002; OJ L 248; 16.9.2002; стр. 1

⁵ Регламент на Съвета (ЕС) 1266/1999 от 21 юни 1999; OJ L 161; 26.6.1999; стр. 68

⁶ Регламент на Комисията (ЕС; Euratom) 2342/2002 от 23. декември 2002; OJ L 357; 31.12.2002; стр. 1

⁷ Решение на Комисията SEC (2003) за общите условия за договори за услуги, доставки и строителство, финансирани от общия бюджет на ЕС в процеса на сътрудничество с трети страни, прието на 25 март 2003 г.

⁸ Настоящ адрес: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/index_en.htm

Европейската комисия ще е задължително, докато не приключи акредитацията по „Разширената децентрализация”.

Компетентният ръководител на програма, която се финансира по грантова схема, трябва да запази своите отговорности по договарянето и финансирането при изпълнение на схемите. По-конкретно Ръководителят на програма трябва официално да одобри искането за предложения, апликационни форми, критерии за оценка, както и процеса на избиране и резултатите. Ръководителят на програма трябва също да подпише грантовите договори с бенефициентите и да осигури адекватно наблюдение и финансов контрол под негово/нейно разпореждане и отговорност. С тази уговорка, управлението на схемите може да бъде децентрализирано от Ръководителя на програма и предоставено на подходящи звена на секторно или регионално ниво.

Осъществяването на определените проекти чрез обезпечаване на строителни работи, доставки и услуги, които ще се договарят от крайните бенефициенти на индивидуалните грантове, ще бъдат обект на правилата на ЕК за Външна помощ към момента на изпълнението на гранта. Делегацията на Европейската комисия, след положителна оценка на капацитета на Изпълнителната агенция да управлява схемите финансово и административно по един добър и ефикасен начин⁹, може да отмени предварителния контрол върху процеса на договаряне от страна на получателите на индивидуални грантове. Детайлни правила за ролята на Делегацията в горепосоченият етап от договаряне на средствата ще се конкретизират подходящо, чрез кореспонденция между Делегацията и националните органи, веднага след реализирането на гореописаната оценка.

Грантовите схеми не трябва да включват проекти, за които приносът на ФАР е по-малко от 50 000 евро или повече от 2 млн. евро. Тази долна граница може да варира като резултат от гореспомената оценка на капацитета на ИА да дава гаранции за открито финансово управление. Долната граница не се прилага в случаите на НПО.

Финансовите ангажименти по отношение на ФАР ще се изпълняват на датата на подписването на грантовите договори от компетентния Ръководител на програма. Проектите трябва да бъдат напълно приключени преди изтичане на крайните срокове на настоящия Финансов меморандум.

4.4 Принципи за изпълнение на проектите за Туининг

Сумите, определени за проекти с туининг, ще покрият релевантни разходи (както са посочени в правилата, отнасящи се до „туининг”) за изпълнение на работния план, съгласуван между страните-партньорки.

Тези суми могат да включват разходи, направени от избраната страна-членка по време на подготовката на споразумението за туининг в периода между подписването на Финансовия меморандум и последното известие за финансово одобрение на споразумението.

5. УПРАВЛЕНИЕ НА ПОМОЩТА

5.1 Управление на проекти

⁹ Виж част I и Приложение 4 от Наръчника за програмиране по ФАР 2004

5.1.1 Отговорности

Националният координатор на помощта (НКП) ще носи пълна отговорност за изготвянето, съставянето, мониторинга и изпълнението на програмите на ФАР.

Националният ръководител (НР) и НКП носят обща отговорност за координацията между ФАР (включително ФАР/ТГС), ИСПА и САПАРД, както и Структурните и Кохезионния фонд.

НР и Ръководителят на програма (РП) трябва да направят необходимото, така че програмите да се изпълняват съгласно процедурите, заложи в инструкциите на Комисията. Същите следва да следят за това, всички необходими договори за изпълнението на Финансовия меморандум да са сключени в съответствие с правилата и стандартните документи за Външна помощ, влезли в сила по време на изпълнението на проектите, както и в съответствие с правилата на Европейския съюз относно държавните помощи.

5.1.2 Размер на проекта

Всички проекти трябва да бъдат по-големи от 2 млн.евро, с изключение на проектите в следните области:

а) Проекти, фокусирани предимно върху институционално изграждане, при които българското министерство/агенция има малък капацитет за усвояване и не може да усвои 2 млн. евро.

и

б) Проекти, които съставляват част от голям многогодишен проект, при който *общата* стойност е по-голяма от 2 млн.евро.

5.1.3 Краен срок за сключване и изпълнение на договорите, краен срок за програмиране

(1) Всички договори трябва да се сключат до 30 ноември 2006 г.

(2) Изпълнението на всички договори трябва да приключи до 30 ноември 2007 г.

В случай на по-комплексни проекти изпълнението на договорите трябва да приключи до 30 ноември 2008 г. Обосновките за това са свързани със сложността на договарянето, особено при грантовите схеми. Подробни обосновки са посочени в отделните проектни фишове:

BG2004/016-711.01.01, 01.02, 01.03, 03.01, 11.01, 11.03 и 11.04.

(3) При децентрализираната система на управление на проектите, пълното тръжно досие следва да се подаде в Делегацията на Европейската комисия за одобрение не по-късно от 31 май 2006 г. В случай на неспазване на това правило, страната-бенефициент ще информира Съвместния комитет за наблюдение, който може да препоръча прехвърляне на средства в съответствие с чл.5 от Меморандума за разбирателство за създаване на Национален фонд.

5.1.4 Оценка на влиянието на околната среда и опазване на природата

Процедурите за оценка на влиянието върху околната среда, както е заложено в ЕІА-директива¹⁰ са напълно приложими за всички инвестиционни проекти, изпълнявани по програма ФАР. Ако ЕІА-директива не е напълно приложима, процедурите трябва да са сходни на тези, установени в горепосочената директива. Ако един проект попада в рамките на анекс 1 или анекс 2 на ЕІА-директивата, провеждането на една ЕІА-процедура трябва да бъде документирано¹¹.

Ако съществува възможност изпълнението на проекта да окаже въздействие върху природен резерват, трябва да бъде извършена и документирана¹² оценка според чл. 6 на Habitats- директива.

Всички инвестиционни проекти трябва да бъдат прилагани в съответствие с екологичното законодателство на дадената общност. Проектните фишове ще съдържат специфични клаузи за съответствие с европейското законодателство в областта на околната среда, според вида дейност, която се провежда за всеки инвестиционен проект.

5.2 Финансово управление

5.2.1 Принципи и отговорности

Националният фонд (НФ) в Министерство на финансите, ръководен от НР, ще упражнява надзор върху финансовото ръководство на Програмата и е отговорен за докладите до Европейската комисия. НР носи пълна отговорност за финансовото ръководство и финансовата отчетност на средствата по ФАР до приключване на програмата.

НР гарантира, че правилата, предписанията и процедурите на ФАР, отнасящи се за докладване и финансово управление се спазват и че е налице функционираща информационна система за проектите.

Комисията ще извърши плащания към НФ в съответствие с Меморандума за разбирателство, подписан между Комисията и Република България през декември 1998 г.

Плащанията ще бъдат извършени след поискване от страна на НР в отделна банкова сметка, деноминирана в евро, която ще бъде открита и обслужвана от НФ в Централната банка или в гарантирана от правителството банка. По принцип всички банкови сметки следва да носят лихва. Лихвата ще се ре-инвестира в програмата.

5.2.2 Трансфер на средства към Национален фонд

¹⁰ DIR 85/337/ЕЕС; OJ L 175/40; 5.7.1985, изменена

¹¹ В анекс ЕІА към съответния инвестиционен проектен фиш.

¹² в Анекс за съхраняване на природата към съответния инвестиционен проектен фиш

Първо плащане¹³ до 20% от средствата, които ще се управляват на местно ниво¹⁴, ще бъдат преведени на НФ след подписването на Финансовия меморандум и Финансовите споразумения между НФ и Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне (ЦЗФД). Нещо повече, НР трябва да представи на Комисията назначените Ръководители на програми, както и описание на съществуващата система, наблягайки на потока от информация между НФ и Изпълнителните агенции/ЦЗФД и начина, по който ще се осъществяват плащанията между тях.

Две допълнителни плащания¹⁵ ще бъдат извършени до 30 % от средствата, които ще се управляват на местно ниво¹⁶. Второто плащане ще бъде задействано, когато 5 % от бюджета¹⁷ са вече изплатени от Изпълнителните агенции и ЦЗФД. Третото плащане може да бъде поискано, когато 35 % от целия бюджет¹⁸ са изплатени.

Последното четвърто плащане ще бъде направено когато 70 % от целия бюджет¹⁹ са изплатени и всички договори са сключени.

По изключение НР може да поиска по-голям от съгласувания процент на средствата, когато това може да бъде обосновано от прогнозен паричен поток, който да показва, че предвидения паричен поток за периода ще надхвърли прогнозирания процент. В случаите когато общата сума на средствата депозирани в сметките на НФ, ЦЗФД и Изпълнителните агенции надвишава 15% от общия бюджет на програмата, Комисията може по изключение да разреши плащане, ако НР предостави надлежни, съществени доказателства, че договорните задължения не могат да бъдат изпълнени с наличните средства.

5.2.3 Трансфер на средства от Национален фонд към Изпълнителните агенции

Националният фонд ще преведе средства на Изпълнителните агенции, включително и на ЦЗФД, в съответствие с Финансовите споразумения, подписани между НФ, Изпълнителните агенции/ЦЗФД. Банкови сметки за съпътстващи програми ще бъдат открити на името на съответната Изпълнителна агенция/ЦЗФД, отговорни за финансово управление на съпътстващата програма във връзка с чл. 13 от Меморандума за разбирателство за създаване на Национален фонд.

Доколкото Програмата следва децентрализираната система за изпълнение всяко отделно Финансово споразумение трябва да бъде подписано предварително от Европейската комисия. В случаите когато НФ е сам по себе си и разплащателен орган за ЦЗФД/Изпълнителна агенция, няма да има плащания от НФ към ЦЗФД. ЦЗФД и всяка от Изпълнителните агенции трябва да бъдат управлявани от Програмен

¹³ Представлява предварително финансиране, както е указано в чл. 105 (1) на Правилата за изпълнение на Финансовия регламент

¹⁴ Изключват се сумите, предвидени за Програми на Общността

¹⁵ Представляват предварително финансиране, както е указано в чл. 105 (1) на Правилата за изпълнение на Финансовия регламент

¹⁶ Изключват се сумите, предвидени за Програми на Общността

¹⁷ Изключват се сумите, предвидени за Програми на Общността

¹⁸ Изключват се сумите, предвидени за Програми на Общността

¹⁹ Изключват се сумите, предвидени за Програми на Общността

ръководител, посочен от НР след консултация с НКП. Програмният ръководител ще бъде отговорен за всички операции, проведени от съответната Изпълнителна агенция/ЦЗФД.

5.2.4 Трансфер на средства към Национален фонд за участие в агенции и програми на Общността

Отделен превод ще бъде направен към НФ, за да покрие цялата сума на частта по ФАР от финансовия принос за участие в агенции и програми на Общността. Този плащане ще бъде направено след подписването на Финансовия меморандум и при поискване от НФ.

Този превод е различен от преводите, направени за останалата част от програмата. Приносът на ФАР за всяка програма ще бъде преведен когато влезе в сила Решението на Асоциативния съвет или меморандумът за разбирателство, които установяват сроковете и условията за участие в тази програма.

Ако има забавяне на влизането в сила на някои от меморандумите за разбирателство, плащането към НФ може да бъде разделено на два или повече транша, така че 100 % от необходимите средства за действащите програми могат да бъдат платени незабавно. НФ е отговорен за превеждането на средствата обратно на Комисията след изискването им от съответната служба на Комисията, която отговаря за посочените програми в рамките на крайните срокове.

5.2.5 Плащания към други международни организации в случаи на съвместно управление или пряко финансиране

Не е приложимо.

5.2.6 Плащания в случаите на задържащи клаузи по договорите

При тези договори, които съдържат задържащи клаузи (напр. Средства, задържани за гаранционен период), общата сума от средствата по договорите (както е изчислена от Ръководителя на програмата и зададена от Комисията) ще бъде изплатена на Изпълнителната агенция преди крайния срок за изпълнение на договорите. Изпълнителната агенция поема пълна отговорност за разходите на средствата преди последния транш да е дължим, както и за осигуряване, че оказаните средства ще се използват само за извършване на плащания, свързани със задържащите клаузи.

Изпълнителната агенция поема пълна отговорност спрямо изпълнителите, че ще изпълни задълженията, свързани със задържащите клаузи. Средствата, които не са изплатени на изпълнителите след извършване на окончателните плащания, ще бъдат върнати на Комисията.

5.2.7 Приключване на плащанията и осчетоводяване

Не по-късно от осем месеца след приключване на изпълнението на договора, НФ представя окончателна декларация за изразходваните средства и атестация относно периодичността, точността и истинността на преведените плащания. Крайният заверен разход трябва до този етап да съответства на първоначалната сума по договора минус дедукциите и спестяванията, съгласувани с изпълнителите в процеса на изпълнение на

договора. Това също трябва да съответства на направените плащания плюс всякакви суми, заделени по задържащите клаузи.

Ако плащанията, получени от Комисията надхвърлят крайния заверен разход, НФ връща остатъка на Комисията при предаването на окончателната декларация. Ако предстоят плащания (с изключение на средства по задържащи клаузи по договора), НФ трябва да обясни прогнозира финализирането на плащанията. НФ докладва на тримесечие за средствата по задържащи клаузи и за заделените плащания. Ако те не са изплатени на изпълнителя, се връщат на Комисията.

След оценка на окончателната декларация, Комисията преценява дали да изключи някой разход от плащанията на ЕС, ако той не е съобразен с правилата на Общността.

Резултатите от проверката на Комисията и нейните заключения да се изключат плащания се съобщават в писмен вид на НФ, който има един месец срок да отговори също в писмена форма.

Ако не се постигне съгласие в едномесечен срок от получаването на отговора на НФ, Комисията решава и установява плащанията, които следва да бъдат изключени, вземайки предвид най-вече степента на несъобразеност, естеството и сериозността на нарушението, както и финансовите щети на Комисията.

Следвайки взетото решение за плащанията, които следва да бъдат изключени, неодобреният разход се възстановява без това да се отрази на мерките спрямо нарушенията и последващи финансови компенсации в съответствие с правилата на Общността.

6. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Изпълнението на проектите ще бъде наблюдавано от Съвместен Комитет за Наблюдение (СКН). Той включва Националния Ръководител (НР), Националния координатор на помощта (НКП) и службите на Комисията. СКН ще провежда срещи поне веднъж годишно, за да прави преглед на всички програми, финансирани от ФАР, с оглед проследяване на тяхното развитие за изпълнение на целите, залегнали във Финансовия меморандум и Партньорството за присъединяване. СКН може да препоръча смяна на приоритетите и/или преразпределение на средствата по ФАР. СКН ще наблюдава веднъж годишно напредъка на всички програми, подкрепяни чрез предприсъединителни инструменти на ЕС (ФАР, ИСПА и САПАРД).

За Програма ФАР, СКН ще бъде подпомаган от Секторни под-комитети за наблюдение (СПКН), които ще включват Националния координатор на помощта, Ръководителят програма за всяка Изпълнителна агенция (и където е приложимо - за Централното звено за финансиране и договаряне) и службите на Комисията. СПКН ще прави детайлен преглед на развитието на всяка програма, включително нейните компоненти и договори, събрани от СКН в съответните сектори за наблюдение. Всеки сектор ще бъде наблюдаван от един СПКН на базата на регулярни доклади за наблюдение, изготвяни от Изпълнителната агенция и междинни оценки, изготвени от независими оценители. СПКН ще представи препоръки върху аспекти от ръководството и изготвянето на проекти, осигурявайки тяхната ефективност. СПКН ще докладва на СКН, на който ще предоставя обобщени, подробни доклади за всички програми, финансирани по ФАР в съответния сектор.

Службите на Комисията ще осигурят изготвянето на последващо оценяване, след приключване на програмата.

7. ОДИТ, ФИНАНСОВ КОНТРОЛ, МЕРКИ ПРОТИВ ИЗМАМИ, ПРЕВАНТИВНИ И КОРЕКТИВНИ ДЕЙСТВИЯ.

7.1 Супервизия и финансов контрол от страна на Комисията

Всички финансови меморандуми, както и последващите договори са предмет на проверка и финансов контрол от Комисията (включително и от Европейския офис за борба с измамите) и одити от Европейската сметна палата. Доколкото Разширената децентрализирана система за изпълнение все още не е налице в изпълнителните агенции на страните-бенефициенти, са включени мерки, като предварителна проверка на търговете и договарянето от страна на делегацията в страната-бенефициент.

За осигуряване на ефективна защита на финансовите интереси на общността, Комисията (включително и Европейския офис за борба с измамите) може да проведе проверки на място и инспекции съгласно процедурите предвидени в Регламент 2185/96²⁰ на Общността (Евроатом, ЕС).

Гореописаните проверки и одити са приложими спрямо всички изпълнители и подизпълнители, които са получили средства на Общността.

Без да се накърняват отговорностите на Комисията и Сметната палата на ЕС²¹, сметките и операциите на Националния фонд и, където е необходимо, на Централното звено за финансиране и договориране както и на всички съответни Изпълнителни агенции могат да бъдат проверявани по преценка на Комисията от самата Комисия, или от външни одитори наети от Комисията.

7.2 Задължения на страната- бенефициент

7.2.1 Одит и финансов контрол

С оглед осигуряване на добро финансово управление на средствата от ФАР, страната-бенефициент трябва да има система за управление и контрол на помощта в унисон с приетите основни принципи и стандарти. Тази система трябва да покрива изискванията на чл. 164 от Финансовият регламент и в частност да осигурява коректност, регулярност и приемливост на исканията за подкрепа от Общността.

Системата за управление и контрол на страната-бенефициент трябва да осигурява достатъчно проследяване на одитната пътека, както е посочено в чл. 7 (2) на регламент 438/2001²².

²⁰ Регламент на Общността (Евроатом, ЕС) 2185/96 от 11 ноември 1996 г., OJ L 292; 15.11.1996 г.; стр. 2

²¹ както се посочва в Общите условия свързани с Финансовия меморандум приложен към Рамковото споразумение

²² Регламент на Общността (Евроатом, ЕС) 438/2001 от 2 март 2001 г., OJ L 63; 03.03.2001 г.; стр. 21

Компетентните национални финансови и контролни органи ще провеждат съответен финансов контрол на всички институции свързани с изпълнението на програмата.

Всяка година до Комисията ще бъдат изпращани план за одит, обобщение на резултатите от неговото провеждане и препоръките от проведеня одит. Докладите от одита ще бъдат на разположение на Комисията.

7.2.2 Превантивни мерки

Страната-бенефициент трябва вземе необходимите мерки за предотвратяване и противодействие на активните и пасивни корупционни²³ практики във всеки етап на тръжната процедура или представяне на безвъзмездна помощ, както и по време на изпълнение на програмата.

7.2.3 Мерки против измамите и корективни действия

Страните-бенефициенти на първо място носят отговорност за осигуряване на разследване и задоволително разрешаване на предполагаеми и истински случаи на измами и нередности, контролирани от страната или от Общността.

Националните власти трябва да осигурят функционирането на контролен и информиращ механизъм, еквивалентен на предвидения в регламент 1681/94²⁴.

Конкретно, всички предполагаеми или истински случаи на измами²⁵ и нередности²⁶, както и всички свързани с тях мерки предприети от съответната държавна институция, трябва да бъдат докладвани на службите на Комисията без забавяния. В случай че няма предполагаеми или истински случаи на измами или нередности за докладване, страната-бенефициент следва да информира Комисията за този факт в с срок до два месеца след края на всяко тримесечие.

²³ Активна корупция ще означава умишлено действие на този, който получава, директно или чрез посредник, предимство от всякакъв вид за себе си или за трета страна, за да действа или да се въздържа от действие съобразно задълженията си или в изпълнение на неговите функции, като официално лице, по начин който накърнява или има опасност да накърни финансовите интереси на ЕС.

Пасивна корупция ще означава умишлено действие на длъжностно лице, което директно или чрез посредник, изисква или получава предимства от всякакъв вид за себе си или трета страна, или приема обещание за такова предимство, за да действа или да се въздържа от действие съобразно задълженията си или в изпълнение на неговите функции като официално лице, по начин който накърнява или има опасност да накърни финансовите интереси на ЕС.

²⁴ Регламент на ЕК (ЕК) 1681/94 от 11 юли 1994 г.; 12.07.1994 г.; стр. 43

²⁵ Измама ще означава умишлено действие или пропуск свързан с: използване или представяне на грешни, некоректни или непълни отчети или документи, които водят до грешно разпределение или неправилно задържане на средства от общия бюджет на Общността или от управляваните от нея, или от нейно име, бюджети; непредставяне на информация в нарушение на конкретни задължения със същия ефект; некоректно използване за такива средства за цели различни от тези, за които са били отпуснати първоначално.

²⁶ Нередност ще означава всяко нарушение на разпоредбите на националното или европейското законодателство, на този Финансов меморандум или последващи договори, което е резултат от действие или пропуск на икономически посредник, и има или ще има ефект на накърняване на общия бюджет на Общността или на бюджети управлявани от нея, посредством нецелесъобразни разходи. Терминът "Европейско законодателство" в този контекст ще означава целостта от общи правила валидни за страните по Финансовия меморандум (напр. Европейските споразумения, Рамковите споразумения, Меморандума за разбирателство за създаване на Национален фонд и т.н.)

В случай на нередност или измама, страната-бенефициент трябва да извърши необходимите финансови корекции във връзка с всяка отделна нередност. Корекциите направени от страната-бенефициент трябва да съдържат прекратяване цялата или на част от помощта от Общността. Фондовете на Общността спестени по този начин могат да се използват отново от НФ за целите на програмата във връзка с чл. 5 от Меморандума за разбирателство за създаване на НФ.

7.3 Възстановяване на средства в случаи на нарушение или измама

Всяко доказано нарушение²⁷ или измама²⁸ разкрити по време на изпълнението на проекта или при одита води до възстановяване на средствата от Комисията.

Ако, след извършване на необходимите проверки, Комисията установи, че:

- (а) държавата получателка не е спазвала задълженията си да предотвратява, открива и коригира нарушенията или
- (б) изпълнението на проекта не обосновава част или цялата помощ или
- (в) има сериозни грешки в системите за управление или контрол, които водят до нарушения,

Комисията може да спре по-нататъшни плащания по програмата, и, обосновавайки причините, да поиска от държавата получателка да предостави коментари и, където се сметне за необходимо, да извърши корекции в зададен срок.

Ако не се стигне до съгласие в определения от Комисията срок и ако необходимите корекции не са налице, Комисията може, вземайки в предвид обосновката на страната-бенефициент, да реши в тримесечен срок да:

- (а) намали или спре плащанията по съответния проект, или
- (б) направи финансови корекции произтичащи от отнемането на част или цялата помощ по засегнатата програма.

Комисията, при решението за сумата за коригиране, ще взема в предвид принципа на пропорционалност, вида нарушение и размера и финансовите импликации на разкритите нарушения в системите за управление или контрол на страната-бенефициент.

При липса на решение по точка (а) или (б), следващи плащания по програмата незабавно ще бъдат започнати отново.

Националният ръководител следи за връщането на всички неупотребени или грешно насочени суми в срок от 60 календарни дни от уведомяването. Ако той не плати обратно дължимите на Общността суми, страната-бенефициент дължи сумите на Комисията.

²⁷ вж. горната дефиниция

²⁸ вж. горната дефиниция

Лихви по дължимите суми за закъснели плащания ще се начисляват на суми невъзстановени спазвайки Финансовия регламент.

8. ПРОЗРАЧНОСТ И ПУБЛИЧНОСТ

Съответният Ръководител Програма ще бъде отговорен за осигуряване на всички необходими мерки предприети за осигуряване на публичност на всички дейности, финансирани от програмата. Това ще се извършва в тясно сътрудничество с Комисията. Повече подробности са изложени в Приложение “Прозрачност и Публичност”.

9. СПЕЦИАЛНИ УСЛОВИЯ

В случай, че поетите ангажименти не са изпълнени по причини произтичащи от страна на българското правителство, Европейската Комисия по своя преценка може да преразгледа програмата, така че да я отмени или да отмени части от нея и/или да преразпредели неизползваните средства за други цели съответстващи на целите на програма ФАР.

ПРИЛОЖЕНИЕ Г КЪМ ФИНАНСОВИЯ МЕМОРАНДУМ

ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ ЗА ПРОГРАМИТЕ ФАР, ИСПА И САПАРД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

1. Цел и обхват

Мерките за информация и публичност касаещи помощта по програма ФАР на Европейската Общност имат за цел да повишат нивото на обществената осведоменост и прозрачността за действията на ЕС и да създадат един систематичен образ на въпросните мерки във всички страни-кандидатки. Информацията и публичността касаят мерките подпомагани по програма ФАР.

2. Общи принципи

Съответният Ръководител на програма, който отговаря за прилагането на Финансовите меморандуми и други форми на помощ, носи отговорност за публичността на място. Публичността се извършва съвместно с Делегацията на ЕК, която следва да бъде информирана за предприетите мерки.

Компетентните национални и регионални власти следва да предприемат всички необходими административни мерки, за да осигурят ефективното прилагане на тези споразумения и да си сътрудничат с Делегацията на ЕК на място.

Мерките за информация и публичност, описани по-долу, се базират на разпоредбите на регламентите и решенията, приложими към Структурните Фондове. Те са:

- Регламент (ЕИО) 1159/2000 Официални протоколи на Европейските Общности № L130/30, 31 май 2000 г.;
- Решение на Комисията от 31 май 1994 г.; Официални протоколи на Европейските Общности № L152/39, 18 юни 1994 г.

Специалните разпоредби относно ИСПА са включени в:

- Решение на Комисията от 22 юни 2001 г., Официални протоколи на Европейските Общности № L. 182/58

Мерките за информация и публичност трябва да бъдат в съответствие с разпоредбите на горе-изброените регламент и решения. Националните, регионалните и местни власти могат да получат ръководство за спазване на разпоредбите от Делегацията на ЕК в съответната страна.

3. Информация и публичност относно програмите по ФАР

Информацията и публичността подлежат на съгласуван набор от мерки, определени от компетентните национални, регионални и местни власти, съвместно с Делегациите на ЕК за срока на действие на Финансовия меморандум и засягат както програмите, така и други форми на помощ. Разходите по информацията и публичността по отношение на отделни проекти, следва се покриват от бюджета за тези проекти.

При изпълнението на програмите по ФАР следва да се прилагат мерките изложени в а) и б) по-долу:

(а) Компетентните власти на страните-кандидатки следва да публикуват съдържанието на програмите и други форми на помощ в най-подходящата форма. Те трябва да осигурят подходящо разпространение на тези документи и да ги предоставят на разположение на заинтересованите страни. Те трябва да осигурят последователно представяне на изготвените информационни и рекламни материали по цялата територия на страната-кандидатка.

(б) Мерките за информация и публичност на място включват следното:

- (i) в случай на инфраструктурни инвестиции на стойност надвишаваща 1 млн. евро:
 - издигане на съответните места на билбордове, които следва да се поставят в съответствие с разпоредбите на регламента и решението, упоменати в параграф 2 по-горе, и техническите спецификации на наръчника, който ще бъде предоставен от Делегацията на ЕК в съответната страна.
 - постоянни паметни табели за инфраструктури, достъпни за широката общественост, които следва да се поставят в съответствие с разпоредбите на регламента и решението, упоменати в параграф 2 по-горе, и техническите спецификации на наръчника, който ще бъде предоставен от Делегацията на ЕК в съответната страна.
- (ii) в случай на производствени инвестиции, мерки за развитие на местния потенциал и всички други мерки, които получават финансова помощ от ФАР, ИСПА или САПАРД:

- мерки за осведомяване на потенциалните бенефициенти и обществеността за помощта от ФАР, ИСПА или САПАРД, в съответствие с разпоредбите, цитирани в параграф 3(б)(i) по-горе.
- Мерки, насочени към кандидати за държавни помощи, частично финансирани от ФАР, ИСПА или САПАРД, под формата на индикация във формулярите, които тези кандидати следва да попълнят, че част от помощта постъпва от ЕС, и по-специално, програмите ФАР, ИСПА или САПАРД в съответствие с очертаните по-горе разпоредби.

4. Прозрачност на помощта от ЕС сред бизнес средите и потенциалните бенефициенти и широката общественост

4.1. Бизнес средите

Бизнес средите трябва да се ангажират колкото се може по-активно с помощта, която ги засяга пряко.

Органите, които отговарят за изпълнението на помощта, следва да осигурят наличието на подходящи канали за разпространение на информация до потенциалните бенефициенти, особено малките и средни предприятия (МСП). Те трябва да включват индикация за административните процедури, които трябва да бъдат следвани.

4.2. Други потенциални бенефициенти

Органите, които отговарят за изпълнението на помощта, следва да осигурят наличието на подходящи канали за разпространение на информация до всички лица, които имат полза или биха могли да извлекат полза от мерки, свързани с обучение, заетост или развитие на човешките ресурси. С оглед на това, те следва да осигурят сътрудничество на институциите за професионално обучение, ангажирани в заетостта, стопанската дейност или групи стопански дейности, центровете за обучение и неправителствените организации.

Формуляри

Издаваните от националните, регионалните или местните власти формуляри относно оповестяването, кандидатстването и отпускането на помощ, насочена към крайни бенефициенти или всяко друго лице, което отговаря на условията за тази помощ, следва да посочват, че ЕС, и по-конкретно програмите ФАР, ИСПА или САПАРД, предоставя финансовата помощ. Известieto за помощта, което се изпраща на бенефициентите, следва да упоменава размера или процента на помощта, финансирана от въпросната програма. Ако на тези документи е поставен националния или регионалния герб, те следва да имат и логото на ЕС със същия размер.

4.3. Широката общественост

Средствата за масово осведомяване

Компетентните власти следва да информират по най-уместния начин средствата за масово осведомяване за дейности, съфинансирани от ЕС, и в частност ФАР, ИСПА или САПАРД. Тяхното участие следва да бъде безпристрастно представено в тази информация.

С оглед на това, стартирането на операции (след като са приети от Комисията) и важните фази по тяхното изпълнение, ще бъдат темата на информационните мерки, особено по отношение на регионалните средства за масово осведомяване (печат, радио и телевизия). Трябва да се осигури съответно сътрудничество с Делегацията на ЕК в страната-кандидатка.

Изложените в предходните два параграфа принципи следва да се прилагат към съобщения – изявления за пресата или комуникета.

Информационни събития

Организаторите на информационни събития като конференции, семинари, изложения и изложби във връзка с изпълнението на операции, частично финансирани от програмите ФАР, ИСПА или САПАРД, следва да се ангажират изрично да посочат участието на ЕС. Според обстоятелствата може да се използва възможността за публично излагане на Европейския флаг в заседателните зали и използването на логото на ЕС върху документите. Ако е необходимо, Делегацията на ЕК в страната-кандидатка следва да съдейства при подготовката и осъществяването на тези прояви.

Информационни материали

Публикациите (като брошури и листовки) за програми или подобни мерки, финансирани или съ-финансирани от ФАР, ИСПА или САПАРД, трябва да съдържат ясна индикация на заглавната страница за участието на Европейския Съюз, както и логото на ЕС, ако е използван и националният или регионалният герб.

В случай че тези публикации включват уводни бележки, те трябва да са подписани както от отговорното лице в страната-кандидатка, така и, от страна на Комисията, от Делегацията на Комисията, за да се гарантира, че ясно е обозначено участието на ЕС.

Тези публикации следва да препращат към националните и регионални органи, които отговарят за информирането на заинтересованите страни.

Гореизложените принципи следва да се прилагат и за аудио-визуалните материали.

5. Специални договорености относно рекламни табла, паметни табели и плакати

За да се гарантира прозрачността на мерките, частично финансирани от ФАР, ИСПА или САПАРД, страните-кандидатки следва да осигурят съблюдаване спазването на следните мерки за информация и публичност:

Рекламни табла

Рекламните табла, предоставящи информация за участието на ЕС във финансирането на инвестицията, трябва да се издигнат на площадките на всички проекти, в които участието на ЕС е в размер на 1 млн. евро или повече. Дори и ако компетентните национални или регионални власти не издигнат рекламно табло, което да оповестява тяхното собствено участие във финансирането, помощта от ЕС трябва да бъде оповестена на специално рекламно табло. Рекламните табла трябва да са с размер, който отговаря на мащаба на операцията (отчитайки размера на съ-финансирането от ЕС) и трябва да се изготвят съгласно инструкциите, изложени в гореспоменатия технически наръчник, който ще бъде предоставен от Делегацията на ЕК в съответната страна.

Рекламните табла следва да бъдат отстранени не по-рано от шест месеца след приключването на работата и заменени, ако е възможно, с паметна табела в съответствие с изложените в гореспоменатия технически наръчник спецификации.

Паметни табели

Постоянните паметни табели трябва да се поставят на места достъпни за обществеността (конгресни центрове, летища, железопътни и автобусни гари, и т.н.). В допълнение към логото на ЕС, тези табели трябва да посочват участието на ЕС към финансирането, както и да упоменават съответната Програма (ФАР, ИСПА или САПАРД).

Ако дадена национална, регионална или местна власт или друг краен бенефициент реши да изгради рекламно табло, постави паметна табела, изложи плакат или предприеме някакви други мерки за информация относно проекти, чиито общ размер не надвишава 1 млн. евро, участието на ЕС следва да бъде обозначено.

6. Заключителни разпоредби

Заинтересованите национални, регионални или местни власти във всеки случай могат да предприемат и допълнителни мерки, ако сметат това за необходимо. Те следва да се консултират с Делегацията на ЕК и да я уведомяват за инициативите, които предприемат, за да може Делегацията съответно да участва в тяхното реализиране.

За да улесни прилагането на тези разпоредби, Комисията чрез Делегациите си по места, ако е необходимо, следва да предоставя техническа помощ под формата на насоки за проектните изисквания. Ще се изготви наръчник на съответния език, което ще съдържа подробни насоки в електронен формат по отношение на проектирането и ще бъде предоставяно при поискване.